

Advies en begeleiding door de bedrijfsarts

Astma/COPD en werk

Veel mensen weten niet dat hun werk een verhoogd risico geeft op astma of COPD. Totdat ze klachten krijgen die hen het vrijelijk ademen én werken beletten. Wacht niet af, maar raadpleeg uw bedrijfsarts. Hij kan adviseren over gezond werk. En hij kan begeleiding bieden als u al met klachten te maken heeft, maar wilt voorkomen dat die tot werkproblemen leiden.

Bedreigingen van het werkvermogen

Astma en COPD kunnen ernstige gevolgen hebben voor het werkvermogen van mensen. Ruim een op de vijf astma- en COPD-patiënten heeft problemen om zijn werk uit te voeren of te behouden. In Nederland zijn er ruim 640.000 mensen met de diagnose astma en ruim 613.000 met de diagnose COPD. Naar verwachting zullen die aantallen de komende jaren stijgen. Alleen al voor beroepsastma ligt de prognose op 375 nieuwe gevallen per jaar. Bij 15% van de nu bekende patiënten spelen werkomstandigheden een rol bij het ontstaan van de ziekte.

Werk is belangrijk

De arbeidsdeelname van mensen met COPD is aanzienlijk lager dan die van de gehele Nederlandse bevolking (28% tegenover 68%). De arbeidsdeelname van mensen met astma is gunstiger, maar zo'n 21% van hen heeft wel problemen om het werk uit te voeren en te behouden. Dat is zorgelijk, want betaald werk is niet alleen een bron van inkomsten. Het is ook een belangrijke manier om betrokken te zijn bij de samenleving en sociale contacten op te doen. Bovendien draagt werk bij aan de persoonlijke ontwikkeling.

De bedrijfsarts kan helpen

Hoewel de bedreigingen ernstig zijn, heeft maar 7% van de werkenden met COPD contact met de bedrijfsarts. Bij astma is dat 15%. Hier is nog een wereld te winnen, want beide ziekten kunnen ontstaan of verergeren door omstandigheden op de werkplek. De bedrijfsarts kan dit voorkomen door informatie en advies te geven. Hij kan bijvoorbeeld vertellen welke stoffen een verhoogd risico opleveren. Zijn zulke stoffen op het werk aanwezig, dan kan hij in overleg met de werkgever het blootstellingsrisico (laten) vaststellen. Ook kan hij de gezondheid van werknemers monitoren door lichamelijk onderzoek en vragenlijsten. Op basis van de uitkomsten kan de werkgever waar nodig (aanvullende) preventieve maatregelen treffen.

“Informatie en advies van de bedrijfsarts helpen astma en COPD te voorkomen”

Begeleiding bij klachten

Of de ziekte nu op het werk is ontstaan of niet: de bedrijfsarts is ook de aangewezen persoon om werknemers te begeleiden die al met astma en COPD te maken hebben. Hij kan samen met de werknemer bekijken welke invloed de klachten op het werk hebben en waar nodig aanpassingen adviseren. Aanpassingen als flexibele werktijden, vaker pauze of gedeeltelijk ander werk kunnen vaak al een groot verschil maken. In ernstige gevallen kan ook advies over en begeleiding naar ander werk een uitkomst zijn.

Feiten & cijfers

Bij 15% van de patiënten met astma of COPD is de ziekte mede ontstaan door werkomstandigheden.

Veel mensen met een longziekte bewegen onvoldoende. Te weinig energie is voor hen de grootste belemmering.

71% van de COPD-patiënten met betaald werk is daar zeer tevreden over.

15%

Slechts 15% van de astma-patiënten heeft contact met de bedrijfsarts.

Van de COPD-patiënten met een betaalde baan gaat maar 7% naar de bedrijfsarts.

7%

Een op de zeven mensen met astma is arbeidsongeschikt. Bij COPD is dat een op de drie.

Bronnen: [Leven met een longziekte in Nederland \(Nivel, 2019\)](#) en [Bewegen met een longziekte \(Nivel, 2018\)](#)

Begeleiding bij verzuim en arbeidsongeschiktheid

Professionele begeleiding verkleint sterk de kans op verzuim en arbeidsongeschiktheid. Doen die zich toch voor, dan kan de bedrijfsarts adviseren over terugkeer naar het werk en een goede balans tussen werkbelasting en beperkingen. Hij kan naar aanleiding van een ziekmelding onderzoek (laten) doen op de werkplek. Ook kan hij waar nodig meedenken over de optie van een aangepaste functie, andere werkzaamheden of een volledig ander beroep.

5 goede redenen om de bedrijfsarts te raadplegen

- ✓ Geeft advies over veilig omgaan met stoffen die astma/COPD kunnen veroorzaken.
- ✓ Kan helpen bij het aanpakken van werkomstandigheden die bestaande klachten verergeren.
- ✓ Is altijd beschikbaar voor vertrouwelijk overleg, ook zonder ziekmelding of gezondheidsklachten.
- ✓ Kan helpen een verband tussen werkomstandigheden en astma- of COPD-klachten tijdig te onderkennen. Dit verbetert de prognose en kan onnodig verzuim en arbeidsongeschiktheid voorkomen.
- ✓ Helpt bij het oplossen van persoonlijke of ziektegerelateerde knelpunten die de werknemer belemmeren in zijn werk.

Ziekmelding niet nodig

Werknemers die vermoeden dat ze op het werk risico lopen of behoefte hebben aan informatie en begeleiding, kunnen altijd bij de bedrijfsarts terecht. Een ziekmelding is hiervoor niet noodzakelijk. Er hoeft zelfs helemaal geen sprake te zijn van gezondheidsklachten. De Arbowet geeft werknemers het recht om naar eigen inzicht en op eigen initiatief met de bedrijfsarts te overleggen over vraagstukken op het gebied van gezondheid en werk. De werkgever is verplicht hiervoor een doeltreffende toegang tot de bedrijfsarts te garanderen. Dit betekent onder meer dat de werknemer geen toestemming hoeft te vragen om de bedrijfsarts te bezoeken.

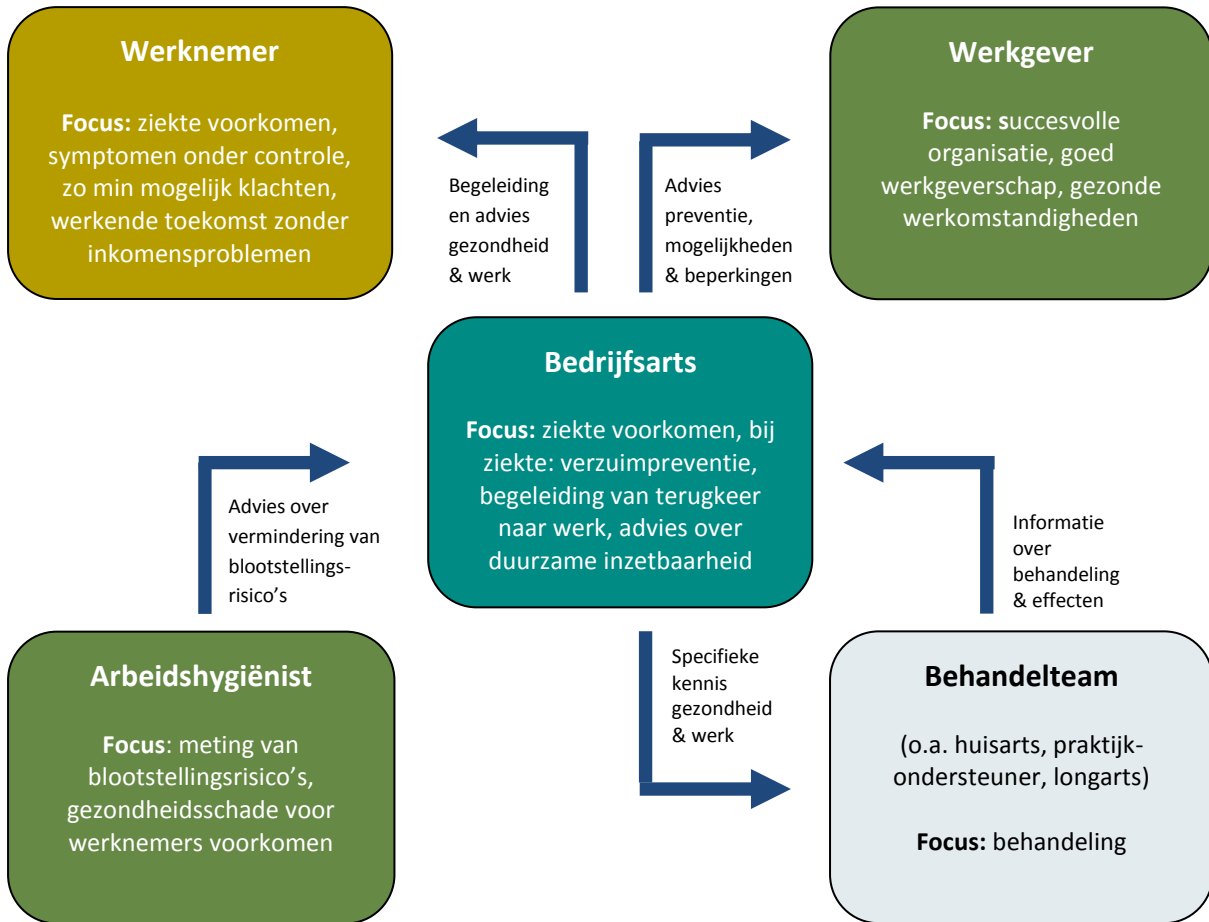
Vertrouwelijk overleg

Wat de werknemer met de bedrijfsarts bespreekt is uiteraard strikt vertrouwelijk. De bedrijfsarts mag deze informatie nooit zonder uitdrukkelijke toestemming van de werknemer delen met de werkgever. Werknemers kunnen dus zonder zorgen over hun privacy met hem overleggen over alles wat met hun ziekte en hun werk te maken heeft. De

bedrijfsarts kan waar nodig ook overleggen met de huisarts of de behandelend longarts. Maar ook dit is alleen mogelijk na toestemming van de werknemer.

“Werknemers kunnen de bedrijfsarts altijd, dus ook zonder ziekmelding, vertrouwelijk raadplegen”

Werken met astma of COPD: De bedrijfsarts en andere betrokken partijen

Meer weten?

Ga naar <https://nvab-online.nl/astma-en-copd>. Op deze themapagina van de NVAB-site vindt u onder meer:

- [Wegwijzer astma en COPD](#): handig overzicht van online beschikbare tools, informatie en goede praktijken
- [FAQ astma en COPD](#) (voor werknemers, werkgevers en behandelteams)
- [FAQ NVAB-richtlijn Astma en COPD](#) (voor iedereen die bij uitvoering van de bedrijfsgezondheidszorg betrokken is)
- [NVAB-richtlijn Astma en COPD](#)

© NVAB 2019

De informatie in deze uitgave is met de grootst mogelijke zorg samengesteld, op basis van bronnen die de NVAB betrouwbaar acht. U kunt er echter geen rechten aan ontleen. De NVAB wijst op voorhand iedere aansprakelijkheid ten aanzien van de juistheid, volledigheid en actualiteit van de geboden informatie uitdrukkelijk van de hand.